

Boekverslag Beatrijs (onbekend)

Hanneke van Herk

© havovwo.nl (juli 2003)

Editie Uitgeverij Taal & Teken, Leeuwarden, 1992/1995

1. Beschrijvingsopdracht:

Korte samenvatting van de inhoud:

Het verhaal gaat over een vrouw die in een klooster woont, zij is dus als het ware getrouwd met God. Maar de non wordt verliefd op een jongeman en verlaat met hem het klooster. Samen krijgen de man en Beatrijs twee kinderen, maar na zeven gelukkige jaren met de man, wordt de situatie slechter. De man en vrouw groeien uit elkaar en de man verlaat Beatrijs.

En zij wordt alleen achtergelaten met haar kinderen.

Al die tijd blijft Beatrijs geloven in God en in Maria, en bidt elke dag.

Maar omdat het slecht gaat, gaat Beatrijs de prostitutie in en blijft zeven jaar als prostituee leven. Ze vindt prostitutie minder erg dan bedelen, want dit is meer hoofs gedrag dan mensen vragen om hun geld.

Na veertien jaar trekt zij met haar kinderen weg uit de stad. Na een aantal omzwervingen komen zij weer in de buurt van het klooster en blijven daar een aantal nachten slapen bij een weduwe.

Beatrijs krijgt daar drie visioenen. In de visioenen vertelt een man, die zegt de afgezant van God te zijn, dat ze terug moet keren naar het klooster om haar oude taken weer op te pakken. De vrouw luistert pas naar de wil van Maria als ze drie visioenen heeft gehad, omdat ze dan pas gelooft dat ze niet met de duivel te doen heeft. Uiteindelijk gelooft de vrouw in de afgezant en in Maria. Ze keert terug naar het klooster, waar ze wordt behandeld zoals het vroeger was. Niemand schijnt te merken dat ze weg is geweest. Dit komt omdat Maria haar taken heeft overgenomen al de tijd dat Beatrijs er niet was.

Beatrijs bidt elke dag tot Maria en leeft heel vroom. Maar op een dag komt er een priester die haar duidelijk maakt dat God en Maria haar gebeden niet kunnen horen. Omdat zij omringd is met zonden. Beatrijs moet deze zonden eerst opbiechten en daarna kunnen God en Maria haar vergeven.

Beatrijs biecht alles op aan de priester en wordt verlost van haar zonden. Daarna kan ze nog gelukkig en vroom doorleven in het klooster.

De kinderen van Beatrijs worden door de priester meegenomen en worden opgevoed in een klooster. Zij worden ook hele vrome mensen.

Uitgewerkte persoonlijke reactie:

Onderwerp:

Het onderwerp van de tekst is het Katholicisme en het tonen van berouw.

Ik vind het onderwerp op zich niet erg interessant, maar ik vond het wel goed bij het verhaal passen. Het verhaal brengt zo een duidelijke boodschap over.

Toen ik las dat het verhaal een Marialegende was, verwachtte ik dat het verhaal over de kerk zou gaan en over het Katholicisme. Het verhaal ging ook over de Katholieke kerk, dus die verwachting kwam uit. Maar ik had niet verwacht dat er zo'n duidelijke boodschap naar voren zou komen, over het Katholicisme en over het biechten.

Het onderwerp ligt niet in mijn belevingswereld. Ik ben wel Katholiek, maar mijn leven wordt niet bepaald door God en door bidden. Ik kan me ook niet voorstellen dat ik afgezonderd van de wereld moet leven, en mijn hele leven aan God moet wijden.

Ik kan me ook niet voorstellen hoe het is om in de Middeleeuwen te leven.

De schrijver heeft het onderwerp wel goed uitgelegd, bijvoorbeeld het stuk over het biechten. Maar de symboliek die in het verhaal voorkwam vond ik niet erg duidelijk. Ik wist van te voren niet dat kleuren en getallen speciale waarden hadden, en dit werd ook in het verhaal niet uitgelegd.

De visie van het verhaal is dat je moet geloven in God en altijd trouw moet zijn aan hem. Maar ik ben het daar niet helemaal mee eens, want zoals de mensen in het verhaal leven is veel te sober. Ik vind dat je ook wel van het leven mag genieten en ondertussen ook je leven, tenminste een gedeelte ervan, aan God wijden.

Ik heb vaak boeken gelezen over de Middeleeuwen, maar ik had nog nooit een boek gelezen waaruit de mening van de Katholieke kerk zo duidelijk naar voren kwam.

Boekverslag Beatrijs (onbekend)

Hanneke van Herk

© havovwo.nl (juli 2003)

Gebeurtenissen:

De belangrijkste gebeurtenis in het verhaal vind ik het moment dat de vrouw samen met de jongeman vertrekt uit het klooster, want hierop is heel haar verdere toekomst gebaseerd.

Die gebeurtenis is heel goed uitgelegd, de omgeving wordt heel precies beschreven en alles wat er gezegd wordt, wordt letterlijk in dialogen opgeschreven.

De gebeurtenissen spelen niet de belangrijkste rol in het verhaal. Vooral het gevoel van de vrouw is belangrijk, hoe zij denkt over God en over haar zonden.

De gebeurtenissen hebben een duidelijke samenhang, bijvoorbeeld als de man en de vrouw weglopen. Eerst volgen zeven rijke jaren, omdat ze geld hadden meegenomen. Daarna liep de man weg, omdat het geld opraaakte en de man en de vrouw uit elkaar groeiden. En daarom gaat de vrouw de prostitutie in.

Ik vond de gebeurtenissen niet spannend, omdat uit heel het verhaal blijkt dat het toch wel weer goed komt met de vrouw, en dat God haar alles zal vergeven. Maar de gebeurtenissen zijn wel boeiend, omdat er zoveel symboliek in het verhaal zit.

De gebeurtenis die de meeste indruk op mij heeft gemaakt, is het moment waarop de vrouw zich nog niet helemaal bloot geeft aan de man wanneer zij net zijn weggelopen. Hieruit blijkt dat de vrouw nog een beetje eer wil behouden ondanks haar zonden het klooster te verlaten.

Soms was het wel moeilijk om het verhaal nog boeiend te vinden, omdat het verhaal heel erg voorspelbaar was.

De gebeurtenissen worden allemaal duidelijk verteld, maar worden niet helemaal uitgelegd. Je moet zelf ook nog nadenken over alles wat er gebeurt. Maar deze verbanden zijn niet moeilijk te zien.

Personages:

Ik vind de hoofdpersoon geen held, omdat ze geen heldendaden verricht. En omdat ze er altijd maar vanuit gaat dat God haar zal helpen, ze gaat er vanuit dat ze zelf niks hoeft te doen.

De karaktereigenschappen van de hoofdpersoon worden niet goed beschreven, er wordt alleen verteld dat de hoofdpersoon heel vroom en berouwvol is. Maar het is niet storend aan het verhaal dat de hoofdpersoon niet volledig wordt beschreven, want zo loopt het verhaal lekker vlot door. En dit was fijn, omdat het verhaal toch niet echt verrassend was.

Ik vind de hoofdpersoon niet meer levensecht, omdat er geen mensen zijn die nog zo leven. Ik denk dat de hoofdpersoon in de Middeleeuwen wel heel erg levensecht is geweest, want het verhaal diende als voorbeeld.

Ik ben door de personages niet beïnvloed, omdat ik het niet helemaal eens ben met de personages.

Ik heb me niet goed in kunnen leven in dit verhaal, omdat het voor mij een beetje onwezenlijk voorkwam dat je je leven aan God wijdt.

Ik vind Beatrijs niet sympathiek, omdat zij er steeds maar vanuit gaat dat God haar zal helpen en omdat ze zomaar wegloopt, ondanks dat ze een soort huwelijk met God heeft.

Ik vind de jongeman ook niet sympathiek, omdat hij Beatrijs meesleurt en later ineens bij haar wegloopt als het wat minder gaat.

Ik keur het gedrag van de hoofdpersoon niet goed, omdat zij dingen doet die in die tijd heel fout waren en er toch maar vanuit ging dat God haar zal helpen.

Het gedrag van de andere personages, behalve van de jongeman, keur ik wel goed. Omdat zij zonder vragen te stellen Beatrijs en haar kinderen willen helpen.

De beslissing van Beatrijs vind ik niet begrijpelijk, want zij heeft beloofd haar leven aan God te wijden en vervolgens breekt ze deze belofte.

De beslissingen van de andere personages vind ik wel begrijpelijk, want het is heel vroom om een medemens die in nood zit te helpen.

Ik zou, denk ik, na een belofte aan God ook bij God blijven en niet om de liefde zijn naam schenden. En ik denk ook dat ik niet zomaar degene van wie ik houd achterlaten zonder geld en met twee kinderen van mij.

Ik vind dat de personages heel voorspelbaar reageren. Heel hun leven staat in het teken van god en zij zullen eerst denken aan hoe God en de mensen denken over deze kwestie en pas daarna iets doen.

Boekverslag Beatrijs (onbekend)

Hanneke van Herk

© havovwo.nl (juli 2003)

Opbouw:

Ik vind het verhaal niet ingewikkeld van opbouw, alles wordt duidelijk uitgelegd. En het verhaal is heel erg voorspelbaar dus je weet van te voren eigenlijk al wat er komt.

Er zitten veel terugblikken in het verhaal. De vrouw denkt veel terug aan haar verleden in het klooster. En alles wat ze doet vergelijkt ze met het klooster en met wat ze vroeger heeft geleerd. Ik vind het wel prettig dat er zoveel terugblikken in het verhaal zitten, omdat je zo goed leert wat de normen en waarden van die tijd waren.

Je ziet de gebeurtenissen door de ogen van de verteller. Hij vertelt het alsof hij er al die tijd bij heeft staan kijken. Dus je ziet het verhaal door de ogen van één personage.

Aan het slot zijn weinig onduidelijkheden over het verhaal, alles wordt goed uitgelegd en alle problemen zijn opgelost.

Het verhaal boeide me in het begin wel, maar toen we een gedeelte gelezen hadden, werd het verhaal steeds duidelijker en dus toen ook al de afloop. Daarna boeide het verhaal me veel minder.

Taalgebruik:

Het taalgebruik in het verhaal vond ik niet moeilijk, het was wel heel beschaafd en netjes. Maar het was toch heel goed te volgen.

Er waren in het boek heel veel dialogen, alle gesprekken werden letterlijk verteld. Dit gaf het verhaal een beetje een speels effect. Je kon je heel goed voorstellen hoe iemand dat in de Middeleeuwen had zitten vertellen.

Er was geen echt duister taalgebruik in dit verhaal. Soms was de symboliek wel heel erg moeilijk, maar dit leverde geen grote problemen op.

Ik vind het taalgebruik heel erg goed passen bij de personages, want het taalgebruik was heel erg braaf en de personages waren dit ook.

Er zijn mij geen bijzonderheden of eigenaardigheden opgevallen aan het taalgebruik.

Onduidelijkheden:

Datgene dat ik niet snapte omdat ik geen Middeleeuwer ben, was vooral de symboliek. Achter alles zat een speciale betekenis en deze betekenissen kende ik niet.

Ook kon ik niet begrijpen dat het geloof je leven zo kan bepalen. Er waren speciale gedragsregels en iedereen keek naar elkaar om te zien of iedereen zich wel hoofs gedroeg.

Dat vond ik soms wel moeilijk te begrijpen, omdat nu alles kan en mag als je het er zelf maar mee eens bent.

Eindoordeel:

Ik vond het verhaal interessant, omdat ik nu meer weet over de Middeleeuwen, hoe de mensen toen leefden en wat de normen en waarden waren. Ik vond de symboliek ook erg mooi, omdat elke gebeurtenis of uitspraak wel een speciale betekenis had.

Maar ik vond het erg jammer dat het verhaal zo voorspelbaar was, je wist al op de helft dat alles weer goed zou komen en dat God Beatrijs wel zou vergeven. Daardoor werd het verhaal erg saai en langdradig.

2. Verdiepingsopdracht:

Sociaal-economische achtergrond:

Een sociaal-economische achtergrond in de Beatrijs is de standentheorie, die in de middeleeuwen heel belangrijk was. Ook in de Beatrijs is het duidelijk dat er verschillende standen zijn.

Je hebt de geestelijkheid en de gewone mensen. Beatrijs leeft eerst in de geestelijke stand en daarna in de gewone stand. Nog later verliest zij al haar eer en komt in de laagste stand terecht, omdat ze prostituee wordt.

Bij het opbiechten van haar verhaal is het ook duidelijk dat de priester van een hogere stand is dan Beatrijs. Want hij luistert naar haar verhaal en kan haar vergeven. Hij is dus min of meer de tussenpersoon tussen God en Beatrijs.

Een andere sociaal-economische achtergrond is het begin van het verhaal, dit is een zogenaamde Natureingang. Dit is een beschrijving van de natuur aan het begin van een verhaal. Dit is kenmerkend voor een middeleeuws verhaal.

Boekverslag Beatrijs (onbekend)

Hanneke van Herk

© havovwo.nl (juli 2003)

Culturele achtergrond:

De culturele achtergrond in de Beatrijs is de hoofsheid, waaraan alle mensen zich moeten houden en de symbolische achtergrond van cijfers, kleuren en planten.

De hoofsheid was een soort gedragscode waaraan alle mensen zich moesten houden. Hoofs gedrag was dat je alles deed zoals het hoorde, zoals de mensen het aan het hof deden.

Een voorbeeld uit het verhaal van Beatrijs is, dat Beatrijs, na hun vlucht uit het klooster, niet in het bos met de jongeman wil vrijen. Beatrijs zou dit best willen, maar het hoort niet zo dus verzet ze zich ertegen.

In het verhaal zitten bepaalde symbolische figuren, dit was kenmerkend voor een middeleeuws verhaal. Symbolische kleuren zijn het rood en blauw van de kleren die de jongeman aan Beatrijs schenkt. Rood staat voor liefde, en blauw staat voor reinheid en zuiverheid. In het verhaal komt ook het wit voor. Wit stond voor reinheid en zuiverheid.

Ook zit er in het verhaal getalssymboliek, bijvoorbeeld 7 jaar. Dit was een heilig getal en er zouden 7 goede jaren komen en 7 slechte jaren.

De laatste symboliek die in het verhaal voorkomt is de symboliek van planten. Beatrijs en de jongeman zouden elkaar ontmoeten bij de egelantier, deze rozenstruik was een teken van de liefde.

Geestelijke letterkunde:

Dit verhaal is helemaal gericht om de mensen te sterken in hun geloof. Er zitten dan ook veel religieuze aspecten in dit verhaal. Zoals het klooster waarin Beatrijs woont en leeft. En de gebeden die zij altijd opzegt. Zij blijft ondanks alle tegenslagen in God geloven en bidt elke dag tot Maria.

De duidelijke boodschap in dit verhaal is dan ook dat je steeds in God moet blijven geloven en dat, als je zonden hebt, deze meteen moet opbiechten. Zodat je toch in de hemel kunt komen en God je kan vergeven.

Een belangrijke niet-religieuze aspect is de hoofsheid die in dit verhaal ook heel erg naar voren komt. Beatrijs moet zich hoofs gedragen, dit komt ook over als een soort vroomheid tegenover God, dus het heeft nog wel iets religieus in zich. De hoofsheid houdt in dat je alles doet volgens bepaalde gedragscodes. Je zorgt er zo voor dat je andere mensen ontziet, en niet hun gevoelens krenkt.

Het genre van deze geestelijke tekst, is de Marialegende. Het hele verhaal gaat over Maria en Beatrijs bidt vaak tot Maria. Maria zorgt er ook voor, in de veertien jaar dat Beatrijs er niet is, dat de taken van Beatrijs worden overgenomen.

De functie van deze Marialegende, is de mensen sterken in hun geloof in God. De mensen moesten er altijd vanuit gaan dat God er voor hen zou zijn. Als zij maar vroom zouden leven, hun zonden zouden opbiechten en elke dag tot God of Maria zouden bidden. Een andere belangrijke functie van dit verhaal is het promoten van het biechten. In dit verhaal komt zo duidelijk naar voren dat het biechten belangrijk is en dat God je zo weer kan vergeven, dat de boodschap duidelijk overkomt. Een laatste belangrijke functie is het promoten van Maria. Het hele verhaal draait om haar. Zij neemt de taken van Beatrijs over en wil Beatrijs van haar zonden verlossen. Het verhaal tekent een heel nobel beeld van Maria, het is dan dus aantrekkelijk om tot haar te gaan bidden, omdat zij altijd goed voor je zal zijn.

De les die in dit verhaal zit, is dat je je vroom moet gedragen. Je moet je eer behouden en dus moet je je hoofs gedragen. Deze les komt heel duidelijk naar voren uit deze tekst.